

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра суспільних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А.Лагоднюк

« » 2020 р.

07-03-150

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

«ФІЛОСОФІЯ НАУКИ І ОСВІТИ»

«PHILOSOPHY OF SCIENCE AND EDUCATION»

для здобувачів II (магістерського) рівня освіти спеціальності

011 «Освітні педагогічні науки», спеціалізації «Педагогіка вищої школи»

for applicants II (master's) level of education specialty 011 "Educational pedagogical sciences", specialization "Pedagogy of higher education"

Рівне – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія науки і освіти» для здобувачів другого (магістерського) рівня, які навчаються за освітньо-професійною програмою 011 «Освітні педагогічні науки», спеціалізації «Педагогіка вищої школи». Рівне: НУВГП, 2020. 16 с.

Розробник: Якубовська С.С., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри суспільних дисциплін
Протокол від 27.03.2020 р. № 11

Зав. кафедри суспільних дисциплін

Ю.П. Олексін

Керівник групи забезпечення 011 «Освітні педагогічні науки», спеціалізації «Педагогіка вищої школи»

С.С. Якубовська

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ ЕМ

Протокол від _____ 2020 р. № _____

Голова науково-методичної ради з якості ННІ ЕМ _____ Н.Е. Ковшун

© Якубовська С.С., 2020 рік
© НУВГП, 2020 рік

ВСТУП

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами системи організації навчання на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів відповідно до навчального плану для спеціальності 011 «Освітні педагогічні науки», спеціалізації «Педагогіка вищої школи»

денної та заочної форми навчання.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення курсу передбачає наявність базових знань із суміжних курсів – «Педагогіка вищої школи», «Теорія та практика професійної освіти», «Історія вищої освіти», «Педагогічна супервізія» та цілеспрямовану роботу над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях, практичних заняттях, самостійної роботи та виконання поставлених задач.

Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Анотація

Робоча навчальна програма з дисципліни «Філософія науки і освіти» є нормативним документом Національного університету водного господарства та природокористування, який розроблено кафедрою суспільних дисциплін на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів відповідно до навчального плану для спеціальності «Освітні педагогічні науки» денної та заочної форми навчання. Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами ЄКТС. Програма визначає обсяги знань, якими повинен опанувати магістр відповідно до вимог освітньої програми, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Філософія науки і освіти», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета навчальної дисципліни «Філософія науки і освіти» – формування у майбутнього фахівця загальних та професійних компетенцій, актуалізація проблеми особистісних та професійних якостей викладача вищої школи, формування професійних психолого-педагогічних компетенцій майбутніх науково-педагогічних працівників, підвищення їхнього рівня готовності до здійснення викладацької діяльності у ЗВО. Предметом філософії науки і освіти є цілі, цінності, ідеали освіти в сучасному суспільстві, їхнє співвідношення з технологіями і практичними засобами, а також аналіз

результатів та критеріїв їхньої оцінки.

Ключові слова: філософія освіти, методологія освіти, наукове знання, соціокультурний тип освіти, освітня парадигма, освітні технології, цілі, цінності, ідеали освіти

Abstract

The "Philosophy of Science and Education" work program is a normative document of the National University of Water Management and Nature Management, which is developed by the Department of Public Disciplines on the basis of a master's educational program in accordance with the curriculum for the specialty «Educational pedagogical sciences». The work curriculum is concluded in accordance with ECTS requirements. The program determines the amount of knowledge that the master must acquire in accordance with the requirements of the educational program, the algorithm for studying the educational material of the discipline "Philosophy of Science and Education", the necessary methodological support, components and technology for assessing students' academic achievement.

The purpose of the discipline "Philosophy of Science and Education" - the formation of a future specialist of general and professional competencies, actualization of the problem of personal and professional qualities of a teacher of higher education, the formation of professional psychological and pedagogical competences of future scientific and pedagogical students, ZVO. The subject of the philosophy of science and education are the goals, values, ideals of education in modern society, their relationship with technology and practical means, as well as the analysis of the results and criteria for their evaluation.

Key words: education philosophy, educational methodology, scientific knowledge, socio-cultural type of education, educational paradigm, educational technologies, goals, values, ideals of education

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних – 3	Галузь знань 01 «Освіта» Спеціальність	Нормативна	
	Спеціальність 011 «Освітні педагогічні науки»		
Модулів – 1	Спеціалізація «Педагогіка вищої школи»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	
Загальна кількість годин – 90	Спеціалізація «Педагогіка вищої школи»	Семестр	
		1-й	
		Лекції	
		20 год.	2 год.
		Семінарські	
		12 год.	8 год.
		Самостійна робота	
		58 год.	80 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 1,5 СРС – 3	Рівень вищої освіти: II (магістерський)	Вид контролю: залік	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - 0,6 до 0,3

для заочної форми навчання - 0,1 до 0,9

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Сучасна Україна все ще перебуває в стані пошуку свого шляху розвитку, налагоджує культурні, економічні, політичні, суспільні та ін. внутрішні і зовнішні зв'язки. Для прискорення цих процесів необхідно визначитися яких громадян і для якого суспільства ми повинні готувати, якими мають бути соціальні умови розвитку, щоб громадянин нашої держави був щасливим. Реформування суспільства характеризується неминучістю удосконалення форм та умов життєдіяльності людини, залучення усіх громадян у процес соціальної творчості.

Метою вивчення дисципліни «Філософія науки і освіти» є реформування та розвиток українського суспільства, актуалізація питання щодо особистісних та професійних якостей викладача вищої школи, формування професійних психолого-педагогічних компетенцій майбутніх науково-педагогічних працівників, сприяє підвищенню їхнього рівня готовності до здійснення викладацької діяльності у ЗВО.

Робоча програма створена для студентів, які навчаються за освітньо-науковими програмами підготовки магістрів.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- формування педагогічної компетенції як професійної;
- системне засвоєння матеріалу з усього кола філософських проблем, які виникають в освіті;
- цілісне осягнення генезису освіти як інституту в історичному контексті;
- визначення ролі та значення освіти в культурі суспільства;
- визначення образу-ідеалу нового типу особистості, аргументація його основних якостей.

Вивчення навчальної дисципліни «Філософія науки і освіти» спрямовано на формування таких компетенцій:

Інтегральна: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері наук про освіту, що передбачає застосування теорій та методів педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності: Здатність до набуття спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи.

Здатність до критичного осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей

Здатність до розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог

Здатність до провадження дослідницької та/або інноваційної діяльності

Здатність до зрозумілого і недвозначного донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються

Фахові (спеціальні) компетентності спеціальності.

Педагогічні: аналіз можливостей, потреб здобувачів усіх рівнів за національною рамкою кваліфікацій; професійна самоосвіта, особистісне зростання, проектування подальших освітніх траєкторій.

Науково-дослідницькі: аналіз, систематизація та узагальнення результатів наукових досліджень у сфері освіти; оцінка результатів наукових досліджень у сфері освіти з використанням сучасних методів науки, інформаційних та інноваційних технологій.

Проектні: проектування освітнього середовища, що забезпечує якість освітнього процесу.

Методичні: методичний супровід діяльності освітян.

Просвітницькі: створення просвітницьких програм популяризації освіти, науки та культури

Очікувані результати навчання: розуміння предмета філософії освіти, що ґрунтується на цілях, цінностях, ідеалах освіти в сучасному суспільстві, їхньому співвідношенні з технологіями і практичними засобами, а також аналізі результатів та критеріїв їхньої оцінки, сприятиме формуванню у майбутнього фахівця загальних та професійних компетенцій, системи загальної філософсько-педагогічної підготовки для вирішення практичних, професійних і наукових завдань, забезпечення ефективного досягнення результатів науково-педагогічної діяльності в ЗВО.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- історичний контекст формування та зміст основних філософських категорій;
- напрями реформування системи вищої освіти в Україні відповідно до

вимог сучасного суспільства відповідно до сучасних філософських концепцій;

– аксіологічні та педагогічні передумови формування особистості, яка визначить своє місце в новому, динамічному, сучасному соціумі з метою самореалізації.

уміти:

– володіти основними категоріями філософських знань і застосовувати їх при виконанні теоретичних і практичних завдань;

– ставити мету, планувати та вирішувати педагогічні завдання;

– забезпечувати оволодіння знаннями і технологіями сучасної освітньої діяльності в умовах трансформації суспільства.;

– організовувати освітній процес у закладі вищої освіти.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Філософія освіти як наука

Тема 1 . Філософія освіти: її роль та місце в системі філософського знання

Актуальність “філософії освіти”. Поняття “філософія освіти”, предмет і завдання. Основні методологічні концепції гуманітарного знання. Структура філософії освіти.

Тема 2. Філософське розуміння сутності освіти у історичному контексті Виховання у Первісному суспільстві. Перші школи світової цивілізації. Феномен античної філософської школи. Філософсько-педагогічні погляди Сократа, Платона, Аристотеля та Демокріта. Християнство та інститут освіти в епоху Середніх віків. Розвиток філософії освіти в епоху Відродження і Нового часу. Історична ретроспектива філософії освіти XIX ст

Тема 3. Національні аспекти філософії освіти в Україні

Історія розвитку філософії освіти в Україні. Філософія освіти Григорія Сковороди. Освіта в Україні і світі (сучасні реалії). Концептуальні засади філософії освіти в Україні та їх впровадження в педагогічну практику. Законодавчо-нормативне забезпечення освітянської галузі в Україні.

Тема 4. Науково-філософський спосіб сприйняття дійсності

Актуальність науково-філософського способу сприйняття дійсності. Роль теорії еволюції у науково-філософському світогляді. Поняття “еволюція” у контексті науково-філософського світогляду. Поняття “буття” у контексті науково-філософського світогляду.

Змістовий модуль 2. Світоглядні засади особистості як основа педагогічної діяльності

Тема 5. Духовні виміри людського буття

Духовність – один з інтегруючих елементів суспільства. Роль цінностей у структурі буття особистості. Світоглядні засади особистості – основа педагогічної діяльності. “Золоте правило моралі” та його вплив на розвиток філософії освіти. Біблейські заповіді – основа внутрішнього абстрактного образу особистості.

Тема 6. Загальнолюдські цінності

Система освіти як транслятор норм і цінностей буття. Формування української ціннісно-нормативної моделі. Ціль і мета як відношення та передбачуваний результат.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем змістових модулів	Кількість годин							
	Денна форма			Заочна форма				
	Усього	л	с	ср	Усього	л	с	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Філософія освіти як наука								
Тема 1. Філософія освіти: її роль та місце в системі філософського знання	12	2	-	10	14	1	-	13
Тема 2. Філософське розуміння сутності освіти у історичному контексті	16	2	4	10	16	-	2	14
Тема 3. Національні аспекти філософії освіти в Україні	16	4	2	10	14	1	-	13
Тема 4. Науково-філософський спосіб сприйняття дійсності	14	4	-	10	15	-	2	13
Разом - зм. модуль 1	58	12	6	40	59	2	4	53
Змістовий модуль 2. Світоглядні засади особистості як основа педагогічної діяльності								
Тема 5. Духовні виміри людського буття	18	4	4	10	16	-	2	14
Тема 6. Загальнолюдські цінності	16	4	2	8	15	-	2	13
Разом - зм. модуль 2	32	8	6	18	21	-	4	27
Усього годин	90	20	12	58	90	2	8	80

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.	З.ф.
1.	Роль філософії у створенні національної системи освіти	2	-
2.	Історична ретроспектива філософії освіти XIX ст.	2	2
3.	Сучасна філософія освіти України (принципи, структура, стандарти держави)	2	2
4.	Роль українських учених в становленні синтетичної теорії еволюції	2	
5.	Формування української ціннісно-нормативної моделі	2	2
6.	Світоглядні засади особистості як основа педагогічної діяльності	2	2
	Разом	12	8

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Структура філософії освіти	5	8
2.	Філософсько-педагогічні погляди Сократа, Платона, Аристотеля та Демокріта	7	8
3.	Християнство та інститут освіти в епоху Сервіків.	7	8
4.	Розвиток філософії освіти в епоху Відродження і Нового часу	5	8
5.	Філософія освіти Григорія Сковороди	5	8

6.	Законодавчо-нормативне забезпечення освітянської галузі в Україні	7	8
7.	Світоглядні засади особистості – основа педагогічної діяльності.	7	8
8.	Роль теорії еволюції у науково-філософському світогляді	5	8
9.	Система моніторингу якості освіти та навчального процесу у ВНЗ	5	8
10.	Ціль і мета як відношення та передбачуваний результат	5	8
		58	80

7. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Філософія науки і освіти» використовуються пояснювально-ілюстративні з використанням мультимедійних презентацій та проблемні методи навчання із застосуванням:

- розв’язання проблемних завдань;
- виконання індивідуальних психологічних досліджень;
- тестових завдань;
- прийомів рольової гри;
- доповідей та повідомлень;
- активізації самостійного вивчення студентами літератури;
- навчальних дискусій.

8. Методи контролю

Поточний контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни «Філософія науки і освіти» проводиться в усній та тестовій формах. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання.

Основними критеріями, що характеризують рівень **компетентності** здобувача при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролю є:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що містяться в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповіді на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях та консультаціях, результати самостійної роботи здобувачів) проводиться за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% - завдання не виконане;

40% - завдання виконане частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% - завдання виконане повністю, але містить суттєві в розрахунках або методиці;

80% - завдання виконане повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірність, висновки, оформлення тощо);

100% - завдання виконане правильно, вчасно і без зауважень.

Контроль самостійної роботи з тем і питань, які не розглядалися під час аудиторних занять здійснюється шляхом:

- перевірки викладачем наявності текстів законспектованих тем і питань (лекційний конспект);
- включення питань тем самостійного вивчення до поточних тестових контролів знань (тести);
- включення питань тем самостійного вивчення до підсумкового контролю (тести).

Підсумковий контроль знань відбувається на заліку у вигляді тестів. Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінювання.

У процесі вивчення дисципліни «Філософія науки і освіти» здобувач зобов'язаний дотримуватись академічної доброчесності відповідно до Кодексу честі наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників НУВГП. (<http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdzili/vyo/dokumentu>)

У випадку виявлення викладачем порушення відповідних положень Кодексу честі під час контрольних заходів (списування, виконання індивідуального завдання не за варіантом тощо); некоректні посилання на цитовані джерела літератури; фальсифікація результатів виконання завдання, він має право реагувати на такі порушення та анулювати результати роботи здобувача, отримані в процесі вивчення дисципліни. Здобувач має право на оскарження оцінки, подачу апеляції та усунення виявлених порушень.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Сума	
Змістовий модуль № 1					Змістовий модуль № 2			100
T.1	T.2	T.3	T.4	МК1	T.5	T.6	МК2	
10	10	10	10	20	10	10	20	

T1, T2... T6

Шкала оцінювання навчальних досягнень студентів

Види занять	Бали
1. Поточна складова оцінювання	
1.1. Філософія освіти: її роль та місце в системі філософського знання	8
1.2. Філософське розуміння сутності освіти у історичному контексті	8
1.3. Національні аспекти філософії освіти в Україні	8
1.4. Науково-філософський спосіб сприйняття дійсності	8
1.5. Духовні виміри людського буття	8
1.6. Загальнолюдські цінності	8
1.12. Самостійна робота	12

Всього поточна складова оцінювання:	60
2. Підсумкова складова оцінювання	
1.1. Модульний контроль №1	20
1.2. Модульний контроль №2	20
Всього підсумкова складова оцінювання:	40
Разом:	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	відмінно	Зараховано
82–89	добре	
74–81		
64–73		
60–63	задовільно	
35–59	незадовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	незадовільно	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням курсу

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Філософія науки і освіти» включає:

- 07-03-120 Методичні вказівки до семінарських занять та самостійного

вивчення з дисципліни «Філософія науки і освіти» для здобувачів II (магістерського) рівня освіти спеціальності 011 «Освітні педагогічні науки», спеціалізації «Педагогіка вищої школи» денної форми навчання / С.С. Якубовська. – Рівне: НУВГП, 2018. – 17 с.

2. 07-03-269 Методичні вказівки до семінарських занять та самостійного вивчення з дисципліни «Філософія науки і освіти» для здобувачів II (магістерського) рівня освіти спеціальності 011 «Освітні педагогічні науки», спеціалізації «Педагогіка вищої школи» заочної форми навчання / С.С. Якубовська. – Рівне: НУВГП, 2020. – 17 с.

3. Опорні конспекти лекцій

4. Навчальні посібники

5. Збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;

6. Засоби підсумкового контролю (компютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

7. Завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Філософія науки і освіти».

11. Рекомендована література

Базова

1. Базалук О.О., Юхименко Н.Ф. Філософія освіти: Навчально-методичний посібник. – Київ, 2010. – 164с.
2. Навчальний посібник з курсу «Філософія освіти» для осіб, що навчаються в магістратурі за спеціальністю «Педагогіка вищої школи». / Т.Н. Кучера, Л.І. Насонова, В.В. Дейнека. – Харків: ХНМУ, 2015. – 63 с.
3. Філософія освіти : навчальний посібник / за наук. ред. академіка В. П. Андрущенка [та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. – 342 с.
4. Кремень В. Інноваційна людина як мета сучасної освіти / В. Кремень // Філософія освіти. - 2013. - № 1. - С. 7-22. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PhilEdu_2013_1_3.

Допоміжна

1. Державна національна програма „Освіта” (Україна ХХІ століття). – К., 1994.
2. Закон України “Про вищу освіту” (2014р.)
3. Зязюн І.А. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамушенко, І.Ф. Кривonos, О.Г. Мирошник. – Київ: Вища школа, 2004.
4. Клепко С.Ф. Філософія освіти в європейському контексті – Полтава: ПОППО, 2006. – 328 с.
5. Михальченко М. Філософія освіти і соціокультурна теорія / М. Михальченко // Філософія освіти. - 2005. - № 1. - С. 46-50.

12. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека ім. В.І. Вернацького / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Наукова бібліотека НУВГП (м.Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>(інформаційні ресурси у цифровому репозиторії)
3. Освіта.UA: Освіта в Україні та за кордоном / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://osvita.ua/>
4. Вища освіта / [Електронний ресурс] Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/
5. Обласна наукова бібліотека (м.Рівне, майдан Короленка,6 / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.libr.rv.ua/>
6. Психологічний сайт http URL: <http://psy.piter.com/>
7. Рівненська централізована бібліотечна система (м.Рівне, вул. Київська,44)/ [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.cbc.rv.ua/>.
8. Часопис «Філософія освіти» [Електронний ресурс] Режим доступу: philosopheducation.com